

KATEDRA-VERSENY

A KATEDRA-VERSENYEK
FŐ SZERVEZŐJE

A verseny fő támogatói:
a Szlovák Köztársaság Oktatási
Minisztériuma, Lilium Aurum
Könyv- és Lapkiadó és Dunaszer-
dahely Város Önkormányzata

Realizované s finančnou podporou Fondu
na podporu kultúry národnostných menšín

Társszervezők:
Katedra szerkesztősége

További, a versennyel kapcsolatos információk: www.katedra.sk, katedra.szerkesztoseg@gmail.com

KATEDRA MATEMATIKAVESENÝ

ROVATVEZETŐ: RNDR. HORVÁTH GÉZA, horvath.geza@slovanet.sk

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2019001

Tisztelt Kollégák, kedves Gyerekek!

A levelező verseny végeredményét márciusi számunkban közöljük; az elődöntőbe jutottak meghívóját **nem postán**, hanem **e-mailben** küldjük el. Előzetesen közöljük, hogy a matematikaverseny országos döntője 2019. május 3-án lesz Dunaszerdahelyen. A távolabbról érkezők számára május 2-án is biztosítunk szállást. Az **elődöntők helyszínét és időpontját e-mailben közöljük.**

Felkérjük kedves Kollégáinkat, hogy küldjenek érdekes (lehetőleg saját ötletből született) feladatokat versenyünk részére. Ehhez szíveskedjenek szerzői megoldást is mellékelni! A **kitűzésre szánt** feladatokat az alábbi címre várjuk: **RNDr. Horváth Géza, Sládkovičova 5, 937 01 Želiezovce**, vagy (e-mail): horvath.geza@slovanet.sk

A NEGYEDIK FORDULÓ FELADATAINAK MEGOLDÁSAI

(HORVÁTH GÉZA FELADATAI)

V—VI. OSZTÁLY

IV-56-1. feladat (Keresztrejtvény)

a) 1	b) 8	c) 4	9		d) 8
e) 6	2	5		f) 6	4
7		g) 2	0	1	6
h) 1	i) 1	2		0	
	j) 5	5	k) 2	9	l) 6
m) 8	6	6	4	7	2

IV-5-2. feladat: **függőleges a)** Az áremelés előtt $700 - 143 = 557$ euró volt az ára. Az eredeti ár ennek háromszorosa: $557 \cdot 3 = 1671$ euró.

IV-5-3. feladat: **függőleges l)** Legrosszabb esetben kihúzzuk az összes piros és zöld golyót, amelyekből összesen $30 + 31 = 61$ darab van. Hogy biztosan legyen egy fekete is, 1-gyel többet, tehát **62 darabot** kell kihúznunk.

IV-6-2. feladat: **vízszintes h)** A kerékpárosok az adott pillanatban $158 - 89 = 69$ km-re vannak egymástól. Ennek $1/3$ -át, tehát $69 : 3 = 23$ km-t a lassabban haladó tette meg. Ő tehát a $69 + 23 = 112$ -es kilométerköztől indult. Ellenőrzés: a gyorsabb ez alatt a $112 + 2 \cdot 23 = 112 + 46 = 158$ -as kilométerkőhöz érkezett.

IV-6-3. feladat: **függőleges f)** $42\,785 + 37\,942 - 19\,630 = 61\,097$.

VII—VIII. OSZTÁLY

IV-78-1. feladat (Keresztrejtvény)

a) 3		b) 6	c) 9	2	d) 3	
e) 1	f) 5	7	9		g) 2	h) 1
i) 2	1	3		j) 1		8
	0		k) 5	2	l) 2	0
m) 2	5	n) 4	5	2	0	
o) 6	1	2		p) 4	2	q) 9
r) 1	0	1	8	0	8	0

IV-7-2. feladat: **vízszintes b)** A pénztárban kezdetben $15\,389 - 12\,316 = 3\,073$ euró volt. Az adósok ezt követően $7 \cdot 550 = 3\,850$ eurót fizettek be, tehát most a pénztárban $3\,073 + 3\,850 = 6\,923$ euró van.

IV-7-3. feladat: **függőleges f)** Hét prímszám összege csak akkor lehet páros, ha ezek egyike páros. Csak egy páros prímszám van, a 2. Ezért a hét prímszám a 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17. Ezek szorzata: $2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 11 \cdot 13 \cdot 17 = 510\,510$.

IV-8-2. feladat: **vízszintes e)** A templom 430, 431, 432, ... 439 évvel ezelőtt épülhetett. Határozzuk meg, hogy ez melyik évben lehetett:

430	431	432	433	434	435	436	437	438	439
1588	1587	1586	1585	1584	1583	1582	1581	1580	1779

Az évszámok római számmal: MDLXXXVIII, MDLXXXVII, MDLXXXVI, MDLXXXV, MDLXXXIV, MDLXXXIII, MDLXXXII, MDLXXXI, MDLXXX, MDLXXIX. Azok a jó évszámok, amelyekben az MDLXX után pontosan két betű áll. Ennek a feltételnek az MDLXXXV (1585), az MDLXXXI (1581) és az MDLXXIX felel meg. A keresztrejtvény függőleges meghatározásából derül ki, hogy ide az 1579-et kell beírni.

IV-8-3. feladat: függőleges n) Ha 1-gyel kevesebb tanuló járna az iskolába, akkor ez a szám osztható lenne 2-vel, 3-mal, 4-gyel, 5-tel, 6-tal és 7-tel is. Ezek legkisebb közös többszöröse 420. Az iskola létszáma tehát 421 vagy 841. Ide a 421-et kellett beírni.

IX. OSZTÁLY

a) 7	b) 2	c) 9		d) 1	5	e) 3
f) 6	2	4	g) 2	4		9
h) 2	4	9	6		i) 3	1
	j) 7	5		k) 1	6	8
l) 1	7		m) 1	9	5	8
n) 1	0	o) 6	6	0	0	
p) 2	0	0	0	3	7	6

IV-9-1. feladat (Keresztrejtvény)

IV-9-2. feladat: vízszintes p) $111\ 132 = 2 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 7 \cdot 7 \cdot 7$. Ennek a számnak a többszöröse akkor lesz köbszám, ha az egyes prímtényezők száma a 3 többszöröse lesz. Ezért ezt a számot meg kell szorozni $2 \cdot 3 \cdot 3 = 18$ -cal. $111\ 132 \cdot 18 = 2\ 000\ 376$. (Ez a $2 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 7 = 126$ köbe.)

IV-9-3. feladat: függőleges i) Kapcsoljuk össze az arányokat! A két arány közös mennyisége a b . A 342 és az 1881 legkisebb közös többszöröse 3762, ahol $3762 = 342 \cdot 11$ és $3762 = 1881 \cdot 2$. Az összekapcsolt arány:

$$a : b : c = (11 \cdot 379) : (3762) : (2 \cdot 2119) = 4169 : 3762 : 4238.$$

Ebből $a : c = 4169 : 4238$. Az arány két tagjának összege 8407, ami a 25221-nek a harmada. Tehát a háromszög oldalai: $a = 4169 \cdot 3 = 12\ 507$ mm, $b = 3762 \cdot 3 = 11\ 286$ mm, $c = 4238 \cdot 3 = 12\ 714$ mm. A háromszög kerülete tehát $12\ 507 + 11\ 286 + 12\ 714 = 36\ 507$ mm.

KATEDRA VÁMBÉRY ÁRMIN FÖLDRAJZVERSENY

ROVATVEZETŐ: TÓTH TIBOR, vambery.armin.foldrajzverseny@gmail.com

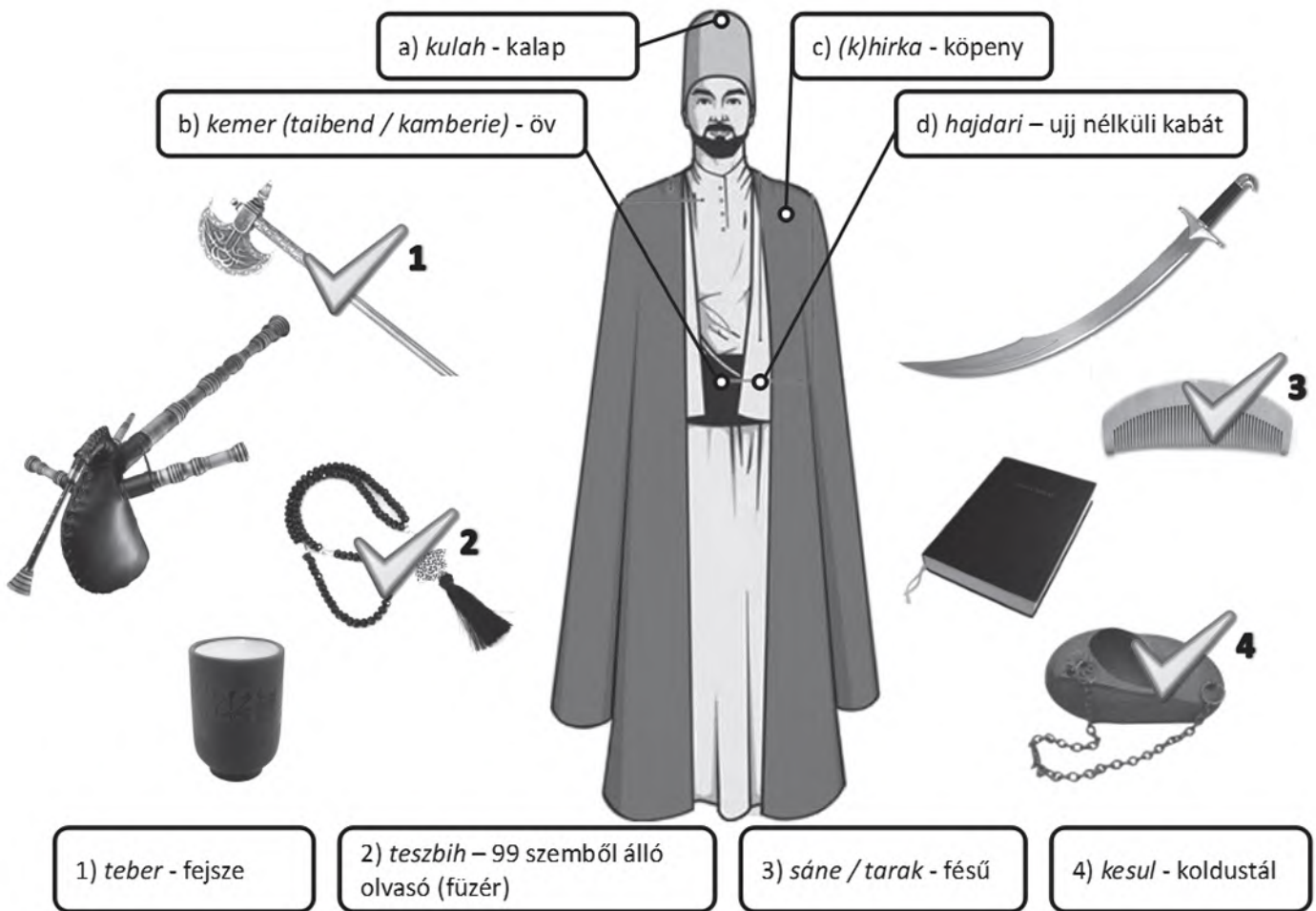
AZONOSÍTÓ SZÁM: 2019002

A 4. FORDULÓ MEGOLDÁSAI

1. Vámbéry Árminoz köthető személyek és települések párokba állítva:

Nyék – Móric
 Dunaszerdahely – Bartal György
 Bécs – V. Ferdinánd magyar király
 Kutyevo – Emília kisasszony
 Zsámbokrét – Petrikovichné
 Kecskemét – Arany János
 Pozsony – Pendl Alajos
 Budapest – Vörösmarty Mihály
 Kerki – Rahmet Bi
 Isztambul – Husszein Daim pasa

2. A dervis ruházatának elemei és a jelvényei (tárgyakat, melyeket kénytelen magával hordani):

3. Vámbéry Árminnal kapcsolatos hibás mondatok javításai:

1. A Derweze-t nem láthatta, mert akkor még nem létezett (nem égett az üreg).
2. Fuad pasa titkára volt.
3. Ferenc József magyar király jutalmazta munkásságát nyelvtanítói kinevezéssel.
4. Az ugor-török háború tudományos és közéleti vita volt főleg Vámbéry Ármint és Budenz József között.
5. Munkáit angol nyelven kívül rengeteg nyelven közölték.

4. Vámbéry Ármint műveinek összekeveredett címei és fennmaradó szavakból kirakható idézet:

Közép-ázsiai utazás
A magyarság bölcsőjénél
Vándorlásaim és élményeim Perzsiában
Indiai tündérmesék
Keleti életképek
Nyugat kultúrája keleten
Bokhara története

„Bismarckról nem írtak annyit, mint én rólam”

5. Az aláhúzott fogalmak a török gazdaságra jellemzőek:

NOKIA, BEKO, Jaguar, TGV, TEMSA, Vestel, üvegyipar, textilipar, autógyártás, televíziók gyártása, kőolaj, gyémánt, idegenforgalom, uborka, répa, banán, füge, sárgabarack, tulipán, gránátalma

6. A 15 pontból álló szórólapot, mely a Délvidék természeti és kulturális értékeire hívja fel a figyelmet a csapatok egyéni módon oldották meg.

KATEDRA TÖRTÉNELEMVERSENY

ROVATVEZETŐ: ANGYAL LÁSZLÓ, tortenelem.katedra@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2019003

A 2. FORDULÓ MEGOLDÁSAI

1.feladat: Helyszínek (8 pont)

- Fiume
- Pozsony
- Szarajevó
- Ikervár
- Máramarossziget
- Budapest
- Laibach
- Bécs

2.feladat: Személyiségeket keresünk (7 pont)

- Dragutin Dimitrijevic
- Vágó Géza
- Conrad von Hötzendorff báró
- Kovács Gyula
- Károlyi Mihály
- Jászi Oszkár
- Chotek Zsófia

3.feladat: Hiányos szöveg a merényletről (17 pont)

A háborút kiváltó ok, a **casus belli** az osztrák-magyar trónörökös és felesége szarajevói meggyilkolása volt **1914. június 28-án**. Ferenc Ferdinánd mint a közös hadsereg főfelügyelője, a szokásos **boszniai hadgyakorlat** megtekintése után úgy döntött, hogy látogatást tesz a tartomány fővárosában. Bosznia kormányzója, **Potiorek tábornok** úgy vélte, hogy a látogatás megerősítheti a Monarchia tekintélyét. A boszniai szerb nacionalista eszmét hirdető **Ifjú Bosznia** mozgalom **hét** merénylője a szarajevói látogatást is egy ilyen lehetőségnek tartották. A főként **paraszti** származású szerb diákok közös pontja volt a Monarchia elpusztítása volt. Titkos szervezetük **Egyesülés vagy Halál** kapcsolatban állt a szerb kormány és hadsereg nacionalista érzelmű tagjaival. **Gavrilo Princip** revolvergolyói halálos sebet ejtettek a trónörökösön és feleségén. Az utasításoknak megfelelően a merénylő **maga** ellen fordította a fegyvert. A merénylők pere Szarajevóban zajlott **1914 októberében**. Összesen **25** személyt állítottak a vádlottak padjára. Principet és két társát csak **20** évre ítélték. A merénylő a **theresianstadti** börtönben halt meg **tuberkolózisban 1918-ban**. Szarajevóban temették el **1921-ben**.

4.feladat: Igaz vagy hamis (10 pont)

- IGAZ
- IGAZ
- IGAZ
- HAMIS, mert 1914. március 14-én nyílik meg.
- HAMIS, mert I. Sándort ölték meg.
- IGAZ
- HAMIS, a Hunnia Filmgyár volt

5.feladat: Kit vagy mit láttok a képen? (5 pont)

- Károlyi Mihály
- Ferenc Ferdinánd
- Chotek Zsófia
- Szent István csatahajó
- Jászi Oszkár

KATEDRA IRODALOMVERSENY

ROVATVEZETŐ: TÓTH MÓNKA, katedra.irodalom@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2018004

2. FORDULÓ – AZ I. KATEGÓRIA MEGOLDÁSAI

I. TITKOSÍRÁS

1. KULCSSZÓ: **lókötő**

MAGYARÁZAT: A regényben Graus a lókötő, aki a fonódi vitézektől lovat próbált lopni. A lókötők büntetése: halál.

2. KULCSSZÓ: **váltságdíj**

MAGYARÁZAT: Az új koppányi aga fiát, Szahint elrabolta Kales Rudolf, aki váltságdíjat kért érte apjától.

3. KULCSSZÓ: levél

MAGYARÁZAT:

- a) Katzián levele Kales Rudolfnak
b) Kales Rudolf levele Babocsai Lászlónak

4. KULCSSZÓ: portyázás

MAGYARÁZAT: Kales – miután adót nem szedhetett – portyázásokkal tartotta fenn magát, nem törődve azzal, hogy török vagy magyar volt-e az áldozat.

PORTYÁZÁS = az ellenség által uralt területre behatoló, ott fogoly- és zsákmányszerző katonai támadás.

5. KULCSSZÓ: hazugság

MAGYARÁZAT:

- Böskét János hazugsággal vádolta, amiért mindenfélét összebeszért a Babocsai családról.
- Hazudott Jóska és Babocsai László is Kunfyéknak, amikor nem mondták meg, hogy Graust bizony elkapták, fel is akasztották.
- Hazudott Kunfy és Fitzek is, akik nem mondták meg jövetelük igazi okát az őket vendégül látó fonódiaknak.
- Hazugságon alapult Kales Rudolf Lászlóhoz írt levele is, valójában nem is akart megküzdeni Babocsai Lászlóval.

II. FELADAT: CSONKA GONDOLATOK

IDÉZET	KI MONDTA?	KINEK?	MI CÉLBÓL?
„ Az ilyen zsvány annyinak számít, mint a farkas.“	Babocsai László	Fitzeknek	Mikor Fitzek megpróbálta kideríteni, hogy náluk van-e Graus és a levél.
„ Olvasd, diák, , olvasd a végét, hogy tudjam a nevét ennek az ebhitű koszos kutyának...“	Babocsai László	Az íródeáknak	Mikor a deák felolvasta Katzián levelét Kalesnak, akkor László nem győzte kivárni a levél végét, hogy ki írta a levelet.
„ Az adósság le van róva. A lány meg ráadás.“	János, a félkarú udvaros	Saját magának	Mikor megtudta Böskétől, hogyan került Zsuzsa oda.
„ Segítenek,uram. Mondanám, a nagyasszony is segíti őket...“	Máté	Babocsai Lászlónak	László azon kérdésére, hogy segítenek-e a nádi emberek, azt felelte, hogy igen, mert Babocsainé is segíti őket.
„ Uram, több eszed van, mint két püspöknek.“	Borgó	Kales Rudolfnak	Mikor arról beszéltek, hogy hogyan kellene bevenni a Babocsai házat.
„ Tud ez mindent, amit a nádi embernek tudni illik, főként jeles nyilas és törvető ökelme.“	Máté	Lászlónak	Máté elvitte Lászlót megmutatni neki , hogyan hozták rendbe a nádi házat. Itt unokája, kis Máté fogadta őket, s így mutatta be őt Lászlónak.
„ Meddig kínoz még, uram? A váltásdíjat úgyis megkapod...kérlek, végezz velem...“	Szahin	Kalesnak	Mikor Kales lement hozzá a börtönbe, tettel és szóval bántotta Szahint.

Jutalompont:

Körülötte a mérhetetlen nádas, amelyből itt-ott ősi tölgyek és bozontos füzek emelték fel a fejüket, sokkarú óriások a nád zizegő országában.

III. SZEREPLŐK: Kales, Babocsai, Dusmáta, Kunfy, Bogics Milyen kapcsolat van a szereplők között?

1. Kales – Babocsai

Kales Rudolf Babocsai László ellensége. Célja megszerezni Oglu vagyonát és lányát Lászlótól.

2. Kales – Kunfy

Kunfy titkos levelet vitt Kales Rudolfnak.

3. Babocsai – Bogics

Bogics Markó Babocsai László legjobb barátja volt.

4. Babocsai –Dusmáta

Babocsai László teljesítette Oglu aga testamentumát, testvérévé fogadta annak leányát, Dusmátát.

5. Babocsai – Kunfy

Kunfyék szállást kértek a fonódi várban éjszakára, hogy kipuhatolják, látták-e Graust, tudnak-e a levél tartalmáról. Babocsai László fogadta őket.

6. Bogics – Dusmáta

Bogics is ott volt a párbajnál, mikor Oglu Lászlóra hagyta Dusmátát, azaz Zsuzsát

2. FORDULÓ – A II. KATEGÓRIA MEGOLDÁSAI

I. IGAZ-HAMIS ÁLLÍTÁSOK

A téves állítások javítása:

A Szilvakék Paradicsomba szeretne Iván eljutni. – **Texas vendéglőbe**
Gorcsev Iván néger királynak kémkedett a Riviérán. – **Privát Elek szerint**
Raul, a kocsmatulajdonosa telefonált a tűzoltóságra, hogy ég a Texas vendéglő. – **Gorcsev Iván**
 Vanek úr a gardróbszekrény legfelső polcán lakott. - **alsó**
 Vanek úr kedvenc helye a hotelben a fürdőkád volt. – **gardróbszekrény**
 Tintoretto Kázmér foglalkozása impresszionista. – **szimbolista**

A helyes állítások mellett talált betűkből összeolvasott szó: RABLÓGYILKOS

Hogyan kapcsolódik a megoldás az olvasott műhöz?

Gorcsev éppen vásárolt, amikor meghallotta a hangosbemondón, hogy ellopták az Alfa Romeót. Az eladósegéd az üzletben többszörös rablógyilkosnak nevezte azt az embert, aki ellopta az autót. A segéd még azt is mondta, hogy azért kapják el ilyen gyorsan a rablógyilkosokat, mert nagyon jó megfigyelők az itteni járőrelők.

II. TALÁLÓ JELLEMRAJZOK

JELLEMZÉSEK	SZEREPLŐ NEVE	SZEREPLŐHÖZ KAPCSOLÓDÓ FOGALMAK	SORSZÁMOK ÉS BETŰKÓDOK PÁROSÍTÁSAI
1. „Széles vállú, szigorú arcú, kitűnően öltözött szürke óriás.”	LINGESTRÖM	M. oroszlán	1.-Sz
2. Ujjatlan csikos ruhát viselt, széles nagy csontjai izmos emberre vallottak, ropant előre ugró kacsorra furcsán mozgott”	PRIVÁT ELEK	Sz. kétsoros zakó	2.-E= bizományi rabló
3. „Csomaghordó külsejű egyén barna zakókabátban, és fekete fürdőnadrágban, csíptetőt visel az orrán, sárga frottírtörülközőt hordott a vállára borítva.”	VANEK	E. civilofóbia	3.-R
4. „Suhancképű fiatalember, vitathatóan fehér vászonnadrágban, kék matrózblúzban, és az angol haditengerészeti számára készült fehér sapkában”	GORCSEV IVÁN	L. Peugeot-művek	4.-E=meszelő

5. „Alacsony homlokú, rossz arcú, kissé terheltnek látszó egyén.”	CORTOT	E. bizományi rabló	5.-L
6. Szája és orra körül ráncok, jobb szemét állandóan összehúzta kissé, fogai állítólag 2 cm hosszúak.”	VERDIER	E. meszelő	6.-M
7. „Álmos hangú, utálkozó arcú káplár.”	GENT	R. szalmakalap	7.-E=civilofóbia
8. Magas, ősz, sovány ember, napbarnított arccal.”	LABOUX	S. Alfa Romeo	8.-S

A betűkódból kapott szó: SZERELMES

Hogyan kapcsolódik a főszereplőhöz?

Gorcsev Iván szerelmes lett a Mediterranée szálló teraszán ülő piros ruhás Anette Laboux-ba

III. KAKUKKTOJÁS – SZÍNEK

1. Gorcsev Iván monoklija = fekete, Vanek úr bajusza = fekete, **Anette agara = fehér**
2. Vanek úr esernyője = sárga, Gorcsev Iván bőrdöngye = sárga, **Alfa Romeo = kék**
3. Hector Potieu bajusza = vörös, a rabló szakála = vörös, **Vanek frottírtörölközője = sárga**
4. Anette agara = fehér, Iván vászonnadrágja = fehér, **a lakáj véraláfutása = 1. ibolyaszínű, 2. opálszínű + lapis-lazuli árnyalatú**
5. Alfa Romeo = kék, a tábornok arcán a kötés = fekete, **„helyiérdekű szalag” = kék**

+ pontokért: „SZÍNES SZÓKAPCSOLATOK”

1.Fehér: Gorcsev angol haditengerészeti sapkája, Gorcsev vászonnadrágja, Vanek asztalkendőket kötött a nyakába = fehér hegyes pótfülei lettek, Gorcsev szmokingjának gomblyukában fehér krizantém volt, Vanek csokornyakkendője, Vanek mellénye, Vanek-Gorcsev matrózruhája,

2.Piros: Anette ruhája, Texas vendéglő előtti lámpák: kék-piros

3. vörös: A forgalmi lámpa vörös jelzést ad, amikor Gorcsev autóval átrohan alatta; vörös ruhás hölgyként is megjelenik Anette, amikor megáll a Hôtel de Paris előtt, Gorcsev által jól helyben hagyott Lingeström pulykavörös lett, amikor összeveszett Laboux-val;több alkalommal ittak vörös bort, vöröshagymás húst evett Gorcsev Privát Elekkel a Szilvakék Paradicsomban.

4. Zöld:Vanek lódenndrágja zöld, Privát Elek Gorcsevet zöldfülűnek nevezi.

5. Fekete:Vanek fürdőnadrágja, Anette sportkocsija, Gorcsev szemén a kidudorodó karika Laboux öklétől, selyem női kimonó az Alfa hűtőjén: fekete alapon aranszínű keleti minta

6. Barna:Vanek zakókabátja, Vanek söre, Laboux arca

7. Szürke: Lingeström szürke óriás

8. Kék: Laboux szeme, Gorcsev matrózblúza, A Mediterranée pincérének daganata = violakék, Napóleon korában az újonc katonák színe: elkékültek a szoros gallér miatt, Laboux szemgödre a Gorcsevvel való raktárbeli verekedés után

3. FORDULÓ – AZ I. KATEGÓRIA MEGOLDÁSAI

I.feladat: ÉREZELMEK

Harag, aggódás, bátorság, fájdalom
Lehetséges megoldások:

Harag:

- Markó haragudott a lóköttő Grauszra, aki buzogánnyal fejbe vágta.
- Csomay haragudott, amikor megtudta, hogy Grausz lovat akart lopni, s Markót agyon is üthette volna
- Kales haragos volt Dellini mester érkezése miatt

Aggódás:

- Csomay aggódik Lászlóért, hogy Kales törbe csalja.
- László aggódott édesanyja miatt.
- László aggódott a bagolyszó miatt.
- Kales aggódott, hogy Bogics nem halt meg.
- Szahin aggódott László rossz állapota miatt.
- Bogics aggódott, hogy mi történt Lászlóval.
- Csomay aggódott Bogics állapota miatt.
- Dellini mester is aggódott a magyarok sorsa miatt.
- Kales aggódott, hogy Dellini mester érkezése miatt nem tud elmenni a váltságdíjért

Bátorság:

- László bátor volt, nem félt Kalestől.
- Bogics is bátor volt, mindig kiállt László mellett. Most, mint Dellini mester akart Bolondvárba menni, barátját megmenteni.
- Szahin Koppányban sokat hallott László bátorságáról.

Fájdalom:

- Bogics fájdalmat érzett, amikor Grausz fejbe verte buzogánnyal.
- László fájdalmat érzett, mikor leütötték.
- Bogics, mikor fokossal fejbe vágta Kales emberei.
- Szahin mindig lelki fájdalmat érzett, ahányszor Kales meglátogatta szűk börtönében.

2. feladat: HŐSÖK ÉS ÁRULÓK

JELLEMZÉSEK	Szereplő	Milyen személyiségnek tartod?
1. „Alkalmi hóhér szerepét is betöltötte.”	Csicsa	Pozitív személyiség, a fonódi vitézekhez tartozik, bátor, részt vett László megmentésében
2. „Undorodtak tőle, mint a csúszómászó hullótól.”	Kales Rudolf	Negatív személyiség, gonosz, kapzsi, haszonleső
3. „Ő volt az udvaros, akinek addig kellett leselkedni a bézsényi út körül, míg egy olyan utast nem fog, akire nem gyanakodnak Fonódon.”	János	Pozitív személyiség, bátor, hűséges, mindent megtenne gazdáiért
4. „Egyetlen okos ember ebben a fenekestül felfordult országban”.	Máté, az unoka	Bátor, okos, ügyes, megbízható, talpraesett
5. „Piros volt az arca a növekvő láztól, szemei pedig mélyen feküdtek kékes gödrükben.”	Bogics Markó	Bátor, őszinte, jó barát, okos
6. „Ért az íráshoz, valamelyest beszél horvátul, fekete, nagy erejű, kipróbált vitéz.”	Uzdhy	Pozitív személyiség, fonódi vitéz, aki részt vett László megmentésében
7. „Vitézi virtus fellobogott benne, mikor sértegetni, gúnyolni kezdték.”	Babocsai László	Bátor, okos, megbízható, igazi magyar vitéz és szerető gyermek, pozitív személyiség
8. „Szeme a felvillanó első rémülettel nézett a feneketlen sötétbe, de aztán magába roskadt.”	Szahin	Pozitív személyiség, az új koppányi aga fia, becsületes, jószívű, szeretettel ápolta Lászlót

3. feladat: IDŐVONAL**Helyes megoldás:**

1. Szahin és Babocsai bemutatkozott egymásnak, később Csokó a falban lévő nagy karikákhoz odaláncolta a két vitéz egyik- egyik lábát.
2. Öreg Máté cserfahánccsal átkötötte horvát sebeit, majd Máté elvitte Bogics kucsmáját Csomaynak, végül Csomay meglátogatta a sérült Bogicsot a nádasban.
3. Graus megpróbált lovat lopni, majd Bogics harminc botütést rót ki rá büntetésül, végül Graust Csicsai gondjaira bízta.

4. Csomay levelet írt Kalesnak, hogy László megbetegedett, így nem tud részt venni a párbajon, megérkeznek a fonódi várba Dellini mester szálláscsinálói, majd a sebesült Bogics visszatért a nádasból.
5. Markó Dellini mesternek álcázva elmegy Bolondvárba, kiszabadítani Lászlót, majd Bogics kísézőnek kiválasztja maga mellé Uzdhy vitézt, a vár cigány kovácsát és két rétvjáró lovas, végül Csomay ajándékba adja Bogicsnak büszkeségét, az arabus pengéjű tört.
6. Megérkezik a koppányi aga levele, majd megérkezett Bogics, mint Dellini mester Bolondvárba, végül Markó kiszabadítja Lászlót és Szahint.

3. FORDULÓ – A II. KATEGÓRIA MEGOLDÁSAI

I. feladat

1. Portenif	8. Imperial
2. Mester	9. Halacska
3. Pszichológus	10. République
4. Würfli	11. Snuki
5. André	12. Gorcsev
6. Privát Elek	13. Cservonec
7. Oran	14. Kabóca

Megoldás: PRÓFÉTA PAPUCSA

Magyarázat: A Próféta Papucs egy sziklás hely. Ebben a furcsa holtmederben táborozik Abe Padan, aki vissza akarja szerezni az autót, illetve az örökségét.

2. feladat

Sorba rakott betűjelek: TEMETÉS

Magyarázat: Cortot meghalt Gorcsev álnéven. Mindenki azt hiszi, hogy Iván a halott. Anette, Laboux és de Bertin is ott volt a temetésen.

3. feladat

Idézet	Ki mondja?	Kinek?	Hol?
„Te maradsz, és átveszed a pénzt!”	Privát Elek	Jázminnak	Texas vendéglőben, miután Privát Elekék elfogták Gorcsevet.
„Barom! A parancsnok előtt áll! Tisztelegjen!”	Gent káplár	Vanek úrnak	Fort-St.-Thérésé nevű orani erőd udvarán, amikor a századparancsnok megszólította Vanek urat.
„Halló! Hiszen ez a Cservonec kölyök! Hallom, hogy a Mester kidobott tegnap...”	Drugics	Gorcsevnek	Texas vendéglőben, ott, ahol Privát Elekék fogva tartották, mikor Gorcsev visszament a kabátjáért, amiben a pénze volt.
„Nem félek én egy Privát Elek mellett senkitől!”	Gorcsev	Privát Eleknek	Gyanús Cápán, miután átmentek a pallón.
„Veszélyes kalandor! Csak addig vagyunk biztonságban tőle, amíg ezen a hajón utazunk,”	Mester	Gafirone úrnak	Szerszámraktárban a Gyanús Cápán a krumplis ládán ülve. Amikor Gorcsevről beszéltek.
„Mi rokon lelkek vagyunk, ezt higgye el!”	Würfli úr	Vanek úrnak	Pocsolyában hasalva a kiképző pályán a légióban.
Gorcsev kalandor! Fenntartom!”	Laboux	Anettenek	Anettenek Orani nyaralójuk teraszán. Az asztalnál ülve.

PÉNZES ISTVÁN ANYANYELVI VETÉLKEDŐ

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2018009

ROVATVEZETŐ: TÓTH KATALIN 951 78 KOLÍŃANY, katedra.anyanyelvi.vetelkedo@gmail.com

AZ II. FORDULÓ MEGOLDÁSAI

Bár a II. forduló feladatai összetettebb gondolkodást igényeltek, mégis ügyesen helytálltak a csapatok e körben. Az is előfordult, hogy némely csapat jobban teljesített, mint az első fordulóban.

I. GONDOLKOZZ és MOSOLYOGJ

Az első feladat könnyűnek bizonyult, hiszen a megfejtendő két településnevet, *Pozsonyt* és *Bostont* mindannyian megtalálták.

A rejtvényben nyolc irányban elrejtőzött további szavak a következők: *bob, bog, bors, hol, hoz, Kolos, kor, lom, mos (som), no, Ob, oh, ok, okol, old, omlott, ont, orom, ostor, ott, rom, rozs, sor, tol, tor, Zobor*.

Sajnos egy-két csapat úgy értelmezte e feladatot, hogy a lehető legtöbb szót kell kihozni a rejtvényben található betűkből. Ezzel a módszerrel körülbelül száz szó jönne ki, és a pontozás is nehézkes lenne. Én a feljebb felsorolt szavakat kerestem, és ha szerepeltek, akkor kaphattak a csoportok szavanként fél pontot (maximálisan azonban 8 pont volt elérhető, még ha mindent meg is találtak).

A jutalompontos feladatban nagyon ötletes megoldások születtek. Általában értelmes, egyszerű bővített mondatokat olvashattam. Íme néhány közülük:

Fölös Dömötör, Köpcös Ödön gödrös Lök s Gyönyör-öböl között rögtön több öklös, körmös törököt s öt fölös tőkös görögöt többször tömör göröngyös földhöz dögönyözött örökös körkörös örömök közt.

Ködös, ölyvös, böglyös öböl fölött öt bölcs vödörös török, öt körözött öltönyös görög, öt pörös ötvös öcskös ötször több vörös ökrös ördögöt dögönyöz, öklöz, öl, öntöz örökös örömök között.

Öt kötött köntösös török gödrök között, öt tömb mögött, örök örömök s gyönyör közt vörös, tömör, zömök tőköt öntözött.

Öt bölcs göndör görög-török Vörös Ödön mögött Gömörön több lökött ördögöt dögönyöz örökös örömök között.

II. SZÓEGYENLETEK

E feladat a szinonimákkal és fogalmakkal végzett műveletekre épült. Az ismeretbővítés érdekében vegyesen szerepeltek a könnyebb és nehezebb rejtvények, irodalmi alkotások címei és tudományos kifejezések. Az eredmények várakozáson felüliek voltak, hiszen szinte hibátlan megoldásokat kaptam.

1. kutya + kapar + ó = Kutyakaparó

2. szem(ét) + fény + vesztés = szemfényvesztés

3. P(i)+ izzi(k) + (ci)ca + to(jás) = pizzicato

4. szél + malom + harc = szélmalomharc

5. tete +(I)mre + hívás = Tetemre hívás

6. takar + ék + pénztár(ca) = takarékpénztár

7. fecs(ke) + kendő = fecskendő

8. üze(net) + m(ese)+ mód(szertan) = üzemmód

9. hat + ár + (zaj/szó)talán/ul = határtalan/ul

10. eleven + szü(gy) + (sző)lő = elevenszülő

III. NOMEN EST OMEN

Az utolsó feladat okozta a legtöbb fejtörést, pontosabban a Rebeka, Attila, Kamilla és a Zoltán nevek. Elfogadtam azokat a megoldásokat is, amelyek bár nem teljesen csengtek össze a nevekkel és esetenként abszurdak voltak, de a szabályoknak megfelelték (pl. *Rebeka* – *rebegő*; *Attila* – *illatos*, *Kamilla* – *kanitta*; *Zoltán* – *oltári* stb.). Kevesen éltek azzal a lehetőséggel, hogy ugyanazon betűket többször is fel lehet használni, illetőleg két betű teljesen lecserélhető vagy elhagyható. Egy-két esetben küldtek tájszavas jelzőket is, ezeket plusz fél ponttal értékeltem. A megoldások közül közlök néhányat:

1. LAJOS: *babos (tájszó: kiütéses), zajos, olajos*
2. TAMÁS: *ragyás, dumás, asztmás*
3. DÖMÖTÖR: *tök ökör, sömörös, de tömör*
4. REBEKA: *debella (tájszó: nagy darab, magas), kék béka, derekas*
5. MÁRTON: *sármos, pártos, vásott*
6. ATTILA: *matllila, hettita, ateista*
7. NORBERT: *korrekt, porvert, sose rest*
8. KAMILLA: *pámpilla (tájszó: kényeskedő, plázacica), ma lila, ma szilaj*
9. ZOLTÁN: *kontár, román, hol dán*
10. GÁBOR: *bátor, jámbor, csábos*

KATEDRA ALSÓ TAGOZATOS VERSENY

ROVATVEZETŐ: KALOCSÁNYI MÓNIKA, katedra.also.tagozat@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2018005

Kedves Versenyzők és Pedagógusok,

Az első két forduló feladatain túl vagytok. A csapatok nagyon szép munkát végeztek eddig, azonban megkérem a csapatokat, hogy pontos, teljesen kidolgozott feladatokat küldjenek nekem. A verseny előttünk álló részéhez kívánok még sok sikert és kitartást!

Üdvözlettel, Kalocsányi Mónika

1. FELADAT: SZÓVADÁSZAT

Nagyon ügyesen dolgoztatok, azonban ebben a feladatban csak a következő megoldások értek teljes pontszámot:

Mátyás király szülővárosa – Kolozsvár

nemes úr egyenruhás szolgája – hajdú

hogyan szavának nagyobb hangsúlyt adjon – S hogyan szavának nagyobb fogantja legyen...

kabátszerű felső gyapjú ruha – zeke

nem volt maradása, amiért valami rosszat tett – égett a föld a talpa alatt

2. FELADAT: TULAJDONSÁGHÁLÓ

A második feladatot a csapatok többsége nagyon szépen megoldotta. Ügyesen rájöttek, hogy mely tulajdonságokra gondoltam, viszont nem minden csapat kereste meg a betűhálóban a szavakat. A fő feladat az volt, hogy találjátok meg az elrejtett szavakat, a kiegészítendő szóoszlop és a betűháló segítségével szolgálták a feladat teljes megoldásához, kiegészítették egymást.

1. ROSSZINDULATÚ
2. FELVÁGÓS
3. KÉPMUTATÓ
4. ALJAS
5. GÖGÖS
6. SANYARGATÓ
7. BEHÓDOLÓ
8. FÖLÉNYES
9. ÁLSZENT
10. ZSARNOK
11. BECSVÁGYÓ
12. NAGYKÉPŰ

Mindkét mesében találkoztatok zsarnokoskodó, rosszindulatú szereplőkkel, akiket a tulajdonságok alapján könnyedén fel is ismertetek. Ők pedig a következők:

A kolozsvári bíró, aki sanyargatta és fizetség nélkül dolgoztatta a népet.
A gazdag ember (hatökrös gazda), aki nem segített szegény szomszédján.

3. FELADAT: TITKOSÍRÁS

A feladat első részét nagyon ügyesen megoldottátok, ezek szerint az ábécét már nagyon jól ismeritek.

Kód	D	Á	L		É	H	T	É	S		W	Ó	LY	TY
Keresett betű	CS	A	K		E	GY	SZ	E	R		V	O	L	T

A feladat második részében voltak kisebb pontatlanságok, viszont összességében ezt a részt is ügyesen megoldottátok.

Keresett mondat: *Csak volt, csak egyszer volt Budán kutyavásár!*

Melyik mesében találkoztatok ezzel a mondattal? *Egyszer volt Budán kutyavásár*

Ki vagy kik mondták? *szolgák*

Kinek vagy kiknek mondták? *a hatökrös gazdának*

Magyarázzátok meg, miért hangzott el ez a mondat a mesében!

Mátyás király így tanította móresre a hatökrös gazdát, amiért sajnált ökröt kölcsön adni a szegénynek.

Jutalomponos feladat: Minden rajz plusz pontot ért. A csapatok többsége csodaszép művekkel ajándékozott meg. Köszönöm Nektek a szebbnél szebb rajzokat!

4. FELADAT: HOSSZÚ AZ ÚT

A matematikai feladatot minden csapat hibátlanul megoldotta. Nagyon szép munka! Figyelmesen elolvastátok a feladatot és nem feledkeztetek meg a kétszer fél órás pihenőről sem. Ügyesek voltatok!

450 km 9 óra alatt. A kocsit kétszer fél órát, azaz 1 teljes órát pihent útközben.

Válasz: Mátyás királynak 10 órába telt eljutni Budáról Kolozsvárra.